

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та планування бізнесу

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Балджи М.Д.

«____» _____ 2017 року

Випускна робота

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності «Економіка підприємства»

за темою:

«ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЕКТУ СТВОРЕННЯ АЗС»

Виконавець:

студент IV курсу ФЕУП

Челядник Віталій Вячеславович

_____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Осипова Марія Михайлівна

_____

Одеса – 2017

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ПРОЕКТУ АЗС	
1.1 Загальна характеристика бізнес-ідеї.....	5
1.2 Умови організації та здійснення підприємницької діяльності.....	13
1.3 Вибір організаційно-правової форми та системи оподаткування.....	18
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА МОЖЛИВОСТЕЙ ВІДКРИТТЯ АВТОЗАПРАВНОЇ СТАНЦІЇ	
2.1 Аналіз кон'юнктури ринку пального.....	22
2.2 Формування стартового капіталу.....	28
2.3 Формування поточних витрат на функціонування.....	35
РОЗДІЛ 3 ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ	
3.1 Прогнозування прибутку від реалізації продукції.....	44
3.2 Розрахунок показників ефективності проекту.....	49
3.3 Аналіз ризиків проекту.....	54
ВИСНОВКИ	59
Список використаних джерел	61
ДОДАТКИ	64

ВСТУП

Актуальність теми дипломного проекту полягає в тому, щоб обґрунтувати доцільність та економічну ефективність створення АЗС в великому місті з високим рівнем конкуренції, яка має конкурентні переваги над більшістю із них. В Україні АЗС часто припиняють свою діяльність саме через невміння оцінити свої конкурентні переваги і недоліки. Ця проблема потребує вирішення.

Обрана галузь вивчалася такими вітчизняними авторами: Рябцев Г. Л., Яхно Т. П., Дмитренко І. А. Геннадій Рябцев проаналізував розвиток ринку роздрібною торгівлі паливом, а також показав взаємозв'язок між станом ринку палива протягом різних періодів та державною регуляторною політикою, яка цей стан забезпечила. Також він проаналізував можливість нових, не брендових АЗС конкурувати з відомими мережами. Однак автором не розглянуті всі аспекти конкурування малих та середніх АЗС з відомими брендовими АЗС, зокрема, розміщення, асортимент послуг, вплив якості пального та інші чинники. Всі вище перераховані чинники висвітлені в дипломній роботі. Саме в цьому і полягає актуальність теми.

Мета роботи – визначити та обґрунтувати на основі аналізу теоретичних, методичних та прикладних аспектів можливість та економічну доцільність відкриття бізнесу в сфері роздрібною торгівлі нафтопродуктами. Для досягнення поставленої мети, необхідно вирішити такі **завдання**:

- Обґрунтувати доцільність будівництва АЗС
- Проаналізувати умови здійснення діяльності в даній сфері
- Визначити найбільш оптимальну організаційно-правову форму та систему оподаткування
- Оцінити конкурентні переваги та недоліки проекту
- Визначити розмір стартового капіталу
- Розрахувати обсяг поточних витрат

- Розрахувати прибуток
- Визначити ефективність проекту
- Проаналізувати ризики проекту

Предмет дослідження – бізнес-проекування започаткування бізнесу у сфері роздрібної торгівлі нафтопродуктами.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування доцільності створення АЗС на ринку роздрібної торгівлі пальним міста Одеси.

Методи дослідження:

- Аналогія – застосовувався для визначення вартості будівництва приміщення АЗС, а також для розрахунку страхового платежу.
- Табличний, графічний, групування – широко застосовувався на протязі всієї роботи.
- SWOT-аналіз – застосовувався для визначення конкурентних переваг та недоліків
- Порівняння – порівнювалися ціни конкурентів та підприємства.

Інформаційною базою для написання цієї дипломної роботи слугували нормативно-законодавчі акти України, наукові праці, монографії та статті з дослідження сучасного стану автомобільного ринку, ринку роздрібної торгівлі, а також статистичний матеріал державних та недержавних електронних ресурсів.

ВИСНОВКИ

1. Збільшення рівня попиту на автомобільному ринку створює сприятливі умови для будівництва АЗС в обраному місці. Підприємство надає послуги заправки п'ятьма видами палива (дизельне паливо, Бензин А-92, Бензин А-95, Бензин А-98, Пропан), тобто, АЗС надає великий асортимент послуг.

2. Державна політика в сфері роздрібної торгівлі є неоднозначною. Держава жорстко контролює діяльність у сфері роздрібної торгівлі паливом, проте її політика не є послідовною. Часто прийняті нормативно-правові акти суперечать попереднім, що створює труднощі для планування діяльності підприємств. Основним напрямком державної політики в даній сфері є боротьба з монополізацією ринку, що вигідно для проекту.

3. З усіх організаційно-правових форм вибране Товариство з обмеженою відповідальністю. Воно має ряд переваг над іншими організаційно-правовими формами. Система оподаткування – загальна, оскільки спрощена система в конкретному даному випадку не дозволена законодавством.

4. Відкриття автозаправної станції в обраному місці вважається обґрунтованим, оскільки величина попиту дозволяє відкриття нових АЗС, а рівень конкуренції в цьому місці нижчий, ніж в середньому по місті. Планується отримання конкурентних переваг, які дозволять перерозподілити частку ринку на користь майбутньої АЗС, зокрема, передбачається можливість установки електрозаправки на АЗС.

5. Початкові витрати при відкритті такого підприємства достатньо великі. Основну частину цих витрат складає створення проектної документації та витрати на будівництво самої АЗС та придбання устаткування. Основна частина стартових витрат забезпечується власними коштами, тобто, внесками учасників товариства в статутний фонд підприємства.

6. Отримана структура поточних витрат підприємства (більша частина витрат припадає на оплату праці персоналу та виплату кредитних платежів) пов'язана із специфікою підприємства (підприємство торгівлі). Це пояснюється

досить великою кількістю працівників з нормальною заробітною платою, великою сумою кредиту та великою ставкою відсотка за кредит. Також значна частка припадає на оренду земельної ділянки.

7. Розраховані економічні показники діяльності підприємства. Рівень рентабельності продаж складає 42,37%, а чистий прибуток дорівнює 548336 грн, що є прийнятним результатом. Загалом фінансово-економічні показники діяльності задовільні.

8. Статичні та динамічні показники ефективності показують економічну доцільність впровадження проекту. Незважаючи на достатньо великі початкові витрати, інвестиційний проект окупився за 2,85 року, в той час, як у середньому АЗС окупаються за 3-4 роки. Це свідчить про раціональне використання ресурсів та вдале планування при розробці проекту.

9. Відкриття та функціонування АЗС постійно супроводжується ризиками, однак високий рівень ризику компенсується великими прибутками підприємств у даній сфері господарювання. Існують такі види економічного ризику: виробничий, комерційний, процентний, валютний, кредитний, інвестиційний, інноваційний. Запропоновані заходи щодо мінімізації цих ризиків.

Список використаних джерел

1. Яхно Т.П., Семів Г.О. Вітчизняний ринок автомобільного пального в системі міжгалузевих зв'язків економіки України. / Т.П. Яхно, Г.О.Семів //Львівська комерційна академія. – С. 34
2. Постанова від 20 грудня 1997 р. N 1442 «Про затвердження Правил роздрібної торгівлі нафтопродуктами» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
3. Шевчук Я. В. Розвиток автомобільного транспорту як стимул формування транспортної інфраструктури / Я. В. Шевчук // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.4 – С. 177
4. Наявність автомобілів в Одеській області. Статистичний збірник за редакцією Т. В. Копилової. [Електронний ресурс] – Режим доступу: od.ukrstat.gov.ua/publ/zb%20nefinansu/zbirnik%201.doc
5. Укравтопром. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukrautoprom.com.ua/statistika>
6. Макроекономічні показники. [Електронний ресурс] – Режим доступу:http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/gdn/dvn_ric/dvn_ric_u/dvn_kv16_u.html
7. Укрстат [Електронний ресурс] – Режим доступу www.ukrstat.gov.ua
8. Дмитренко І. А. Підвищення ефективності державної політики в сфері роздрібної торгівлі – 35 с.
9. Рябцев Г. Л, Державна політика розвитку ринку нафтопродуктів в Україні: розв'язання проблеми неповної конкуренції / Г. Л. Рябцев //Вісник Національної академії державного управління – С. 133-134
10. Катерина Кантур Методи державного регулювання ринку нафтопродуктів.
11. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг.: закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80>

- 12.Коваленко О. В. Підприємництво та його організаційно-правові засади: навч. посіб. для студ. II та III курсів економічних спец. денної та заочної форми навчання / О. В. Коваленко ; Держ. закл. "Луган. нац. ун-т. імені Тараса Шевченка". – Луганськ : Вид-во ДЗ "ЛНУ імені Тараса Шевченка". – 2013. – 400 с.
- 13.Про господарські товариства: закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
- 14.Податковий кодекс України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
- 15.Земельний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
- 16.Державні будівельні норми "Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень"[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kga.gov.ua/files/doc/normy-derjavny/dbn/Mistobuduvannja-Planuvannja-i-zabudova-miskyh-i-silskyh-poselen-DBN-360-92.pdf>
- 17.Оцінка якості палива і відгуки про АЗС Sun Oil [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://igas.com.ua/brands/37>
- 18.Socar. Відгуки. [Електронний ресурс] – <http://www.otzyvua.net/socar/otzyvy-klientov>
- 19.Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, стаття 26: закон України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
- 20.Оlx. Дошка оголошень OLX [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.olx.ua/obyavlenie/sdam-fasadnyy-uchastok-na-5-stantsii-lyustdorskoy-dorogi-IDSryn.html>
- 21.Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт: Постанова Кабінету Міністрів від 13 квітня 2011 р. № 466 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/466-2011-%D0%BF>

22. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. [Електронний ресурс] – <http://www.nerc.gov.ua/?id=25379>
23. Продукція компанії Порто-франко Україна. [Електронний ресурс] – <https://prom.ua/c2729668-porto-franko-ukraina.html>
24. Каталог товарів . [Електронний ресурс] – <https://prom.ua/p129604259-benzin-evro-mozyr.html>
25. Газтрейдер. [Електронний ресурс] – http://gastrader.com.ua/tablitza_plotnosti
26. Одеса: вартість бензину, дизеля, газу сьогодні. [Електронний ресурс] – <http://avtomaniya.com/site/fuel-odessa>
27. Проектний аналіз: навч. посіб. / [В.С. Рижиков, М.М. Яковенко, О.В. Латишева, Ю.В. Дегтярьова, А.Л. Щелокова, О.О. Коваленко]. – Київ: Центр учбової літератури, 2007. – 384 с.
28. І. М. Боярко, Л. Л. Гриценко Інвестиційний аналіз: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 400 с.
29. Д. Соколова О. Є. Проектний аналіз: курс лекцій / О. Є. Соколова, Л. О. Сулима. – К. : НАУ, 2011. – 88 с.
30. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання: Навчальний посібник. / Л.І. Донець – Київ: Центр навчальної літератури. – 2006. – 312 с.
31. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: Навч. посіб. / [М.Д. Балджи, В.А. Карпов, А.І. Ковальов, О.О. Костусев, І.М. Котова, Н.В. Сментина] – Одеса: ОНЕУ – 2013. – 670 с.